

ZITA KELMICKAITĖ (1951–2023)

2023 m. gegužės 27 d. Vilniuje po sunkios ligos mirė etnomuzikologė, renginių, populiarių televizijos ir radijo laidų vedėja, daugelio kultūros projektų iniciatorė ir vadovė, ilgametė Vilniaus universiteto folkloro ansamblio „Ratilio“ vadovė, politikė, visuomenės veikėja, Lietuvos muzikos ir teatro akademijos docentė Zita Kelmickaitė.

Jos tėvai buvo kilę iš Raseinių rajono. Zita gimė 1951 m. spalio 19 d. Klaipėdoje. Mokėsi uostamiesčio K. Donelaičio vidurinėje mokykloje (dabar Vytauto Didžiojo gimnazija), Stasio Šimkaus muzikos technikume, Šiaulių aukštesniojoje muzikos mokykloje, LSSR konservatorijoje (Juozo Gaudrimo klasė), kurią baigė 1975 metais. Vėliau muzikologijos žinias gilino tuometinio Leningrado (dabar Sankt Peterburgas) teatro, muzikos ir kinematografijos instituto aspirantūroje (Izailiaus Zemcovskio klasė). Aspirantūros studijas baigė 1983 m.

1973–1975 m. dirbo Lietuvos radijo Vaikų ir jaunimo redakcijos muzikos redaktore. 1975–1976 m. buvo LSSR konservatorijos Klaipėdos fakultetų, nuo 1978 m. – LSSR konservatorijos (nuo 1992 m. Lietuvos muzikos akademija, nuo 2004 m. Lietuvos muzikos ir teatro akademija) dėstytoja. Čia jai 1992 m. suteiktas docentės vardas.

1974 m. pradėjo rengti muzikos laidas Lietuvos radijuje. 1976–1978 m. buvo savaitraščio „Literatūra ir menas“ muzikos skyriaus redaktorė.

1978–2007 m. vadovavo Vilniaus universiteto folkloro ansamblui „Ratilio“.

1980 m. pradėjo kurti muzikines televizijos laidas, scenarijus televizijos filmams kultūros tema.

Ji buvo festivalių „Skamba skamba kankliai“, 1987 m. ir 1993 m. – „Baltica“, „Smithsonian folklife festival“ Vašingtone (JAV), Baltijos kultūros dienų (Švedija) Lietuvos programos meno vadovė.

1995–2000 m. rengė katalikų radijo programos „Mažoji studija“ laidas „Muzikos menas“.

2003–2004 m. ėjo Lietuvos kompozitorių sąjungos Muzikos fondo pirmininkės pareigas.

Lietuvos liberalų sąjungos, 2003 m. – Liberalų ir centro sąjungos Vilniaus miesto skyriaus narė. 2003–2010 m. – Vilniaus miesto savivaldybės tarybos narė.

Buvo populiarių Lietuvos radijo ir televizijos laidų „Neišjunk televizoriaus“, LRT Kultūra – „Gyvenimo ratu su Zita Kelmickaite“ (2007–2009 m.), LRT – „Ryto suktinis“, „Toks gyvenimas su Zita Kelmickaite“ vedėja. Kaip komisijos narė dalyvavo televizijos muzikiniuose projektuose: LRT – „Aukštinis balsas“, „Lietuvos dainų dešimtukas“, „Triumfo arka“, TV3 – „Chorų karai“.

2000 m. Vilniuje veikianti leidykla „Baltos lankos“ išleido jos spaudai parengtą romansų knygą „Aš iš meilės gavau džiovą“. Yra parašiusi ir spaudoje paskelbusi straipsnių muzikinės kultūros palikimo, šiuolaikinės lietuvių muzikos temomis.

1997 m. Z. Kelmickaitės nuopelnai puoselėjant lietuvių tradicinę kultūrą buvo įvertinti Jono Basanavičiaus premija. 2000 m. ji apdovanota Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino ordino Riterio kryžiumi, 2012 m. – Lietuvos Respublikos Kultūros ministerijos garbės ženklu „Nešk savo šviesą ir tikėk“, 2018 m. – ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Karininko kryžiumi.

2023 m. gegužės 27 d. paskelbtoje Lietuvos Respublikos Prezidento Gitano Nausėdos užuojautoje Z. Kelmickaitės artimiesiems, draugams, visai Lietuvos kultūros ir mokslo bendruomenei rašoma: „Netekome ryškios muzikos bendruomenės narės, Lietuvos muzikos ir teatro akademijos docentės, savo gyvenimą paskyrusios lietuvių folkloro puoselėjimui, mūsų šalies muzikinio palikimo išsaugojimui. Z. Kelmickaitė visa savo esybe, neišsemiamą energiją ir optimizmą, kūrybinę, pedagoginę ir žurnalistinę veiklą, vidinę šilumą teigė ir mylėjo gyvenimą, savo talentu ir asmenybės charizma skiepijo meilę Lietuvai ir jos žmonėms.“

Žygimanto Gedvilos / BNS nuotraukoje – Zita Kelmickaitė